МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ Національний університет "Львівська політехніка"

РОБОТА З МАСИВАМИ В С

ІНСТРУКЦІЯ

до лабораторної роботи № 3 з курсу "Основи програмування" для базового напрямку "Програмна інженерія"

> Затверджено На засіданні кафедри програмного забезпечення Протокол № від

1. МЕТА РОБОТИ

Мета роботи – навчитися організовувати такі структури даних як масиви та освоїти основні методи програмування алгоритмів обробки масивів даних засобами мови С.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Масив являє собою сукупність однотипних змінних, розміщених у послідовно пронумерованих суміжних комірках пам'яті. Номер елемента масиву задається індексом. Індексація елементів масиву в C починається з θ . Якщо у масиві N елементів, то перший елемент матиме індекс 0, а останній — індекс N-1.

За способом зв'язування індексів з комірками пам'яті виділяють три категорії масивів: статичні, фіксовані автоматичні та динамічні.

Статичним називають масив, в якому зв'язування індексів та розміщення в пам'яті виконуються на етапі компіляції програми. Статичні масиви досить ефективні, оскільки для їх створення та знищення не потрібно додаткових операцій.

Фіксованим автоматичним називають масив, в якому індекси зв'язуються статично, а розміщення в пам'яті виконується при обробці оголошень всередині функцій.

Динамічним називають масив, де зв'язування індексів і розміщення в пам'яті виконується безпосередньо під час виконання програми. Цей спосіб організації даних достатньо гнучкий, оскільки розміри динамічного масиву можуть збільшуватися та зменшуватися під час виконання програми у міру необхідності.

Об'єм пам'яті, який займає масив, рівний добутку розміру типу елементів масиву та кількості елементів в масиві. Наприклад, якщо масив містить 16 чисел типу int і тип int займає в пам'яті 2 байти, то цілий масив займатиме $2 \times 16 = 32$ байти.

У мові С не перевіряється вихід індексу масиву за межі допустимого значення. Вихід за межі пам'яті, яку займає масив, не контролюється. При помилці програміста може відбутися запис інформації в сусідні комірки пам'яті, а наслідки цього непередбачувані.

Масиви можуть бути одновимірними та багатовимірними.

Одновимірні масиви

Одновимірні масиви оголошуються таким чином:

```
тип ім'я_масиву[розмір]
```

Наприклад, так оголошується статичний масив з іменем numbs, що складається з 10 елементів типу int:

```
int numbs[10];
```

У С доступ до елементів масиву здійснюється за допомогою спеціального оператора []. В квадратних дужках вказується індекс елемента масиву, а перед ними — його ім'я. Наприклад, присвоєння першому елементу масиву numbs значення 12 виконується так:

```
numbs[0] = 12;
```

Масиви тісно пов'язані із вказівниками. Ім'я масиву ϵ вказівником на його перший елемент. Тому ім'я масиву можна використати в якості бази для зміщення вказівника. Наприклад, вираз

```
еквівалентний виразу
```

```
*(numbs+4) = 1;
```

numbs[4] = 1

Ініціалізація масивів

Для заповнення масиву початковими даними достатньо виконати ініціалізацію під час оголошення масиву:

```
int numbs[10] = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}
```

При цьому не потрібно вказувати розмір масиву — він буде розпізнаний за кількістю введених елементів. Тому можна писати так:

```
int numbs[] = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}
```

Більше того, якщо вказати в квадратних дужках неправильний розмір, все одно компілятор автоматично обчислить правильний розмір. Наприклад, при оголошенні:

```
int numbs[10] = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}
```

компілятор «вважатиме», що масив містить 9 елементів. Однак, при цьому виникне проблема при наступному присвоєнні:

```
numbs[10] = 10;
```

Компілятор розпізнає помилку, коли присвоюється більше чисел, ніж задано елементів масиву:

```
int numbs[10] = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}
```

При цьому видається повідомлення «Занадто багато ініціалізаторів».

До масивів застосовний оператор **sizeof**, який повертає розмір масиву у байтах:

```
sizeof(numbs)
```

Якщо масив не підлягає змінам, його можна оголосити константним, додавши слово **const** в оголошення масиву:

```
const int numbs[] = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}
```

<u>Приклад</u>. З клавіатури ввести 10 цілих чисел, записавши їх у масив. Роздрукувати введені числа в рядок через два пробіли.

```
# include<stdio.h>
# include <conio.h>
 int main(){
      int vect[10]; // оголошення масиву з 10 цілих чисел
      for (int i = 0; i < 10; i++)
      {/* у циклі виводимо підказку про введення чисел */
             printf("Enter a number");
             scanf("%d", &vect[i]); /* на i-iй iтерації циклу записуємо введене число в
і-ий елемент масиву; змінна циклу має початкове значення 0, оскільки елементи масиву
індексуються починаючи з 0 */
      printf("You entered:");
      for (int i = 0; i < 10; i++)
      {/* у циклі виводимо всі введені числа, відокремлені двома пробілами */
            printf("%d ", vect[i]);
      }
return 0;
getch();
```

<u>Приклад</u>. З клавіатури ввести 10 цілих чисел, записавши їх у масив. Роздрукувати введені числа у зворотному порядку.

```
int vect[10];
for(int i = 0; i < 10; i++)
{
         printf("Enter a number");
         scanf("%d", &vect[i]);
}
printf("You entered:");
for(int i = 9; i >= 0; i--) /* елементи масиву «перебираємо» з кінця масиву */
{
         printf("%d ", vect[i]);
}
```

Результати показані на рис. 1

```
Enter a number
                                         Enter a number
                                          55
Enter a number
                                         Enter a number
Enter a number
                                          Enter a number
                                         You entered:
51 29 55
You entered:
                                                      94
                    0
                       14 5 6
                                                             3
                                                                2
                                                                    65 3 4
                a)
```

Рис. 1 Введення 10 цілих чисел та роздрук їх в одному рядку в прямому (a) та зворотному (б) порядку

<u>Приклад</u>. Ввести з клавіатури 10 символів. Порахувати кількості введених голосних та вивести їх на зразок таблиці.

```
const char vowels[] = {'a','e','i','o','u','y'}; /* оголошуємо масив vowels з 6
елементів типу char та одразу здійснюємо ініціалізацію латинськими голосними літерами;
масив оголошено константним тому, що не передбачається його змінювати протягом
виконання програми */
      char usersymbols[10]; /* оголошуємо масив usersymbols, в який будемо записувати
10 символів, введених користувачем з клавіатури */
      int frequencies[6];/* оголошуємо масив frequencies з 6 цілих чисел, який
зберігатиме інформацію про те, скільки разів користувач ввів кожну з голосних літер;
тому кількість елементів масиву frequencies збігається з кількістю елементів масиву
vowels */
      for(int i = 0; i < sizeof(usersymbols)/sizeof(char); i++)</pre>
      {/* в циклі заповнюємо масив usersymbols; вираз sizeof(usersymbols)/sizeof(char)
рівний числу елементів в масиві usersymbols */
            printf("Enter a symbol");
            scanf("%c", &usersymbols[i]);
      for(int i = 0; i < sizeof(vowels)/sizeof(char); i++)</pre>
      {/* у циклі «перебираємо» всі голосні літери, спочатку вважаючи, що кожна з них
зустрілася серед введених користувачем символів 0 разів; і-ий елемент масиву vowels
відповідає i-ому елементу масиву frequencies */
             frequencies[i] = 0;
             for(int j = 0; j < sizeof(usersymbols)/sizeof(char); j++)</pre>
```

Результат показаний на рис. 2

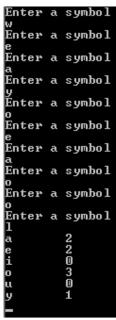

Рис. 2 Підрахунок кількості введених з клавіатури голосних літер

Двовимірні масиви

Часто за допомогою мов програмування виникає потреба обробляти таблиці або матриці. Для їх представлення у мові С передбачені багатовимірні масиви.

Найпоширеніший варіант багатовимірного масиву — двовимірний масив, який можна представити у вигляді масиву одновимірних масивів:

```
тип ім'я масиву [розмір1] [розмір2]
```

Звертаються до елементів масиву так:

```
ім'я масиву [індекс1][індекс2]
```

Наприклад:

```
int matr[10][5]; /* оголошується матриця з 10 рядків і 5 стовиців */ matr[4][3] = 10; /* четвертому елементу п'ятого рядка присвоюється значення 10 */
```

Ініціалізація двовимірного масиву здійснюється по рядках:

```
int numbs[3][3] = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\};
```

В результаті перший рядок міститиме числа 1, 2, 3, другий – числа 4, 5, 6, а третій – числа 7, 8, 9.

Для наочності краще при ініціалізації використовувати групування:

```
int numbs[3][3] = \{\{1, 2, 3\}, \{4, 5, 6\}, \{7, 8, 9\}\};
```

Двовимірний масив, як і будь-який інший, зберігається в послідовних комірках пам'яті, а тому його можна представити як одномірний, пам'ятаючи, що ім'я масиву — це вказівник на його перший елемент. Нехай двовимірний масив там має розмірність n*m. Тоді елемент mas[i][j] можна представити як *(*mas+n*i+j). З іншого боку, вираз mas[i] є вказівником на перший елемент i-ого рядка, а тому *[mas[i]+j] — це j-ий елемент i-ого рядка.

Приклад. З клавіатури ввести квадратну матрицю. Роздрукувати її.

Розмір масиву має бути константою. Оголошення

```
int N = 4;
int matr[N][N];
```

призвело б до помилки компіляції.

Хоча у С індексація елементів масивів починається з нуля, тим не менш зручно іменувати елемент з індексом 0 першим. Тому підказку для вводу масиву виводимо зі збільшеними на 1 індексами:

```
printf("Enter the %d element of %d row", (j+1), (i+1));
```

Введену матрицю виводимо по рядках, розмежовуючи елементи символами табуляції для покращення читабельності. Фрагмент результату показаний на рис. 3.

```
Enter the 3 element of 2 row 66 Enter the 4 element of 2 row 77 Enter the 1 element of 3 row 0 Enter the 2 element of 3 row 1 Enter the 3 element of 3 row 2 Enter the 4 element of 3 row 3 Enter the 1 element of 4 row 4 Enter the 2 element of 4 row 5 Enter the 3 element of 4 row 6 Enter the 4 element of 4 row 6 Enter the 4 element of 4 row 77 4 5 6 23 4 5 66 77 3 4 5 66 77 3 4 5 66 77
```

Рис. 3 Ввід та роздрук квадратної матриці

Оскільки масиви тісно пов'язані зі вказівниками, то програму для вводу та роздруку квадратної матриці цілих чисел можна переписати наступним чином:

```
int matr[N][N];
for(int i = 0; i < N*N; i++)</pre>
```

```
{ /* квадратна матриця містить N*N елементів, *matr є вказівником на перший елемент першого рядка матриці matr, а змінна і задає зміщення елемента від початку масиву, оскільки всі елементи розміщені в пам'яті послідовно */ printf("Enter a number"); scanf("%d", *matr+i); } for (int i = 0; i < N; i++) { for (int j = 0; j < N; j++) printf("%d\t", matr[i][j]); }
```

Вивід елементів масиву matr в рядок можна здійснити так:

Вивід у табличному вигляді можна здійснити лише з використанням одного циклу:

За допомогою оператора if після кожних N виведених на екран елементів переходимо на новий рядок.

Приклад. З клавіатури ввести квадратну матрицю. Роздрукувати саму матрицю та номер рядка, сума елементів якого ϵ максимальною (рядки для зручності нумеруватимемо з 1).

```
int matr[N][N];
for (int i = 0; i < N*N; i++)
             printf("Enter a number");
             scanf("%d", *matr+i);
}
int max = 0;
int maxn = 1;
int sum;
for (int i = 0; i < N; i++)
      sum = 0;
      for(int j = 0; j < N; j++)
                   sum = sum + matr[i][j];
      if(sum > max) \{max = sum; maxn = i; \}
for (int i = 0; i < N*N; i++)
             printf("%d\t",*(*matr+i));
             if(!((i+1)%N)) printf("\n");
printf("The maximum sum is in the row #%d ",(maxn+1));
```

Змінна тах міститиме поточну значення максимальної суми елементів в рядку (спочатку присвоїмо тах = 0). У змінній тах зберігатимемо номер рядка, сума елементів якого є максимальною. У змінній sum зберігатимемо суму елементів рядка, який опрацьовується у даний момент. Перед опрацюванням кожного рядка змінну sum «скидаємо в нуль». Якщо змінна sum більша за поточне значення тах, то тах присвоюємо значення sum, а номер відповідного рядка записуємо в тах п. Результати показані на рис. 4.

```
Enter a number
        2
8
                  319
                           2
1
9
0
\frac{1}{4}
         42
   maximum sum is
                     in the row # 3
```

Рис. 4 Роздрук квадратної матриці та визначення номера рядка з найбільшою сумою елементів

<u>Приклад</u>. Ввести з клавіатури квадратну матрицю. Роздрукувати її разом з сумою елементів кожного рядка.

```
int matr[N][N];
for(int i = 0; i < N*N; i++)
{
           printf("Enter a number");
           scanf("%d", *matr+i);
}
int max = 0;
int maxn = 1;
int sum;
int vect[N]; /* y vect[i] запишемо суму елементів i-ого рядка матриці matr*/
for (int i = 0; i < N; i++)
      sum = 0;
      for(int j = 0; j < N; j++)
                 sum = sum + matr[i][j];
      if(sum > max) {max = sum; maxn = i;}
      vect[i] = sum;
for (int i = 0; i < N; i++)
```

Результат показаний на рис. 5

```
Enter a number
                                  Suma:
                                  Suma:
                                 Suma:
The maximum sum is in the row #
```

Рис. 5 Ввід та роздрук квадратної матриці з сумою елементів кожного рядка

3. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

- 1. Що таке масив? Які типи масивів Ви знаєте?
- 2. Який загальний вигляд опису одновимірного масиву? А двовимірного?
- 3. Що таке вказівник? Яка відмінність вказівника від звичайної змінної?
- 4. Яку роль відіграє ім'я масиву? Як можна його використати?
- 5. Як здійснюється ініціалізація масиву? Які особливості ініціалізації багатовимірних масивів?
- 6. Опишіть відомі Вам способи доступу до елементів одновимірного масиву.
- 7. Як можна організувати контроль виходу індексів за межі допустимого діапазону?
- 8. Як зберігаються в пам'яті багатовимірні масиви?
- 9. Як визначити скільки оперативної пам'яті займає масив?
- 10. Як здійснюється доступ до елементів багатовимірного масиву за допомогою індексів? А за допомогою вказівників?
- 11. Напишіть два різних оператора на C, які б присвоювали вказівнику ptr адресу першого елемента четвертого рядка двовимірного масиву x[5]7].
- 12. Напишіть два різних оператора на С, які інкрементують шостий елемент масиву *array*, використовуючи механізм індексації та вказівника зі зміщенням, відповідно.

4. ЛАБОРАТОРНЕ ЗАВДАННЯ

- 1. Ознайомитися з теоретичним матеріалом викладеним вище в даній інструкції і виконати приклади програм.
- 2. Одержати індивідуальне завдання з Додатку 1.

- 3. Розробити алгоритм розв'язання індивідуального завдання і подати його у вигляді блоксхеми.
- 4. Скласти програму на мові С у відповідності з розробленим алгоритмом.
- 5. Виконати обчислення по програмі.
- 6. Одержати індивідуальне завдання з Додатку 2.
- 7. Розробити алгоритм розв'язання індивідуального завдання і подати його у вигляді блоксхеми.
- 8. Скласти програму на мові С у відповідності з розробленим алгоритмом.
- 9. Виконати обчислення по програмі при різних значеннях точності і порівняти отримані результати.
- 10. Підготувати та здати звіт про виконання лабораторної роботи.

5. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1. Керниган Б., Ритчи Д. Язык программирования С. М. Финансы и статистика. 1992. 272 с.
- 2. Уэйт М., Прата С., Мартин Д. Язык С. Руководство для начинающих. М. Мир. 1988. 512 с.
- 3. К. Джамса. Учимся программировать на языке С. М.: Мир, 1997. 320 с
- 4. Герберт Шилдт. Полный справочник по C++. M. C.-П.-К., Вильямс. 2003. 800 с.
- 5. Демидович Е. М. Основы алгоритмизации и программирования. Язык Си. (Учебное пособие). Санкт-Петербург: "БХВ Петербург". 2006. 439 с.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

ДОДАТОК 1

Написати програму для обробки даних, організованих у масив, згідно завдання наведеного варіанту. У програмі використати такі форми звертання до елементів масиву:

- на основі індексів,
- через розадресоване ім'я масиву і зміщення елемента.
- 1. З клавіатури ввести вектор дійсних чисел. Визначити значення і порядкові номери двох найбільших елементів введеного вектора.
- 2. З клавіатури ввести два вектори цілих чисел. Утворити новий вектор із спільних елементів двох введених. У новому векторі не має бути повторень елементів. Надрукувати сформований вектор або вивести повідомлення про відсутність спільних елементів.
- 3. Перевірити, чи введений з клавіатури вектор дійсних чисел ϵ спадним. Якщо ні то визначити найменший елемент введеного вектора і поміняти його місцями з останнім.
- 4. Ввести вектор дійсних чисел. Всі елементи вектора, які розташовані за мінімальним, зменшити в 2,5 рази.
- 5. Задано масив цілих чисел. Циклічно зсунути його елементи на 2 позиції вправо. *Підказка*: циклічний зсув передбачає, що старші елементи масиву переходять на місце зсунутих молодших.
- 6. З клавіатури ввести масив дійсних чисел. Утворити новий масив, кожен елемент якого дорівнює півсумі значень двох сусідніх елементів введеного вектора. Визначити номер мінімального елемента нового вектора.
- 7. Ввести вектор дійсних чисел. Всі елементи вектора, що менші за його середнє арифметичне значення, збільшити в 2 рази.
- 8. Визначити адресу найбільшого числа та найменшого числа у введеному векторі дійсних чисел. Порахувати кількість нулів в заданому векторі.
- 9. Визначити суму парних елементів та добуток непарних елементів введеного з клавіатури вектора дійсних чисел.

- 10. Ввести вектор цілих чисел. Видрукувати адреси елементів введеного вектора, які при діленні на 10 мають остачу 3.
- 11. З клавіатури ввести вектор цілих чисел. Визначити значення двох найменших елементів вектора. Якщо вони не ϵ однаковими, то замінити ці елементи значенням їх півсуми.
- 12. З клавіатури ввести вектор дійсних чисел. Знайти середнє арифметичне усіх чисел, що розміщені між максимальним та мінімальним елементами вектора.
- 13. З клавіатури ввести два вектори цілих чисел. Утворити новий вектор із спільних парних чисел двох введених та неспільних непарних чисел.
- 14. Ввести вектор дійсних чисел. Всі елементи вектора, що розмішені за його максимальним елементом, збільшити на середнє арифметичне елементів вектора.
- 15. Ввести два натуральних числа і десяткову цифру. Сформувати вектор з усіх натуральних чисел (але не більше, ніж 100), що потрапляють у проміжок між введеними числами і містять задану цифру.
- 16. Ввести вектор дійсних чисел. Всі від'ємні елементи збільшити на величину середнього арифметичного елементів вектора, а додатні зменшити на цю величину. Мінімальний та максимальний елемент вектора не змінювати.
- 17. Ввести вектор дійсних чисел. Всі елементи менші за величину середнього арифметичного елементів вектора помножити на 1,7, а нульові елементи замінити на значення середнього арифметичного.
- 18. Ввести вектор цілих чисел. Видрукувати адреси елементів вектора, які кратні 7.
- 19. Ввести вектор дійсних чисел. Всі елементи більші за величину середнього арифметичного елементів вектора замінити на нуль, а максимальний елемент замінити на значення середнього арифметичного.
- 20. Задано з клавіатури відсортований за зростанням значень вектор дійсних чисел. Вставити в нього введене з клавіатури число так, щоб збереглась загальна впорядкованість елементів.
- 21. Ввести вектор дійсних чисел. Поміняти місцями сусідні елементи мінімального елемента, а максимальний елемент поділити на суму абсолютних значень від'ємних елементів.
- 22. З клавіатури ввести вектор дійсних чисел. Визначити значення і адреси двох найменших елементів введеного вектора та кількість нульових елементів.
- 23. З клавіатури ввести вектор дійсних чисел. Усі нульові елементи замінити на абсолютне значення суми від'ємних елементів.
- 24. З клавіатури ввести вектор додатних чисел. Сформувати новий вектор, елементи якого є середнім геометричним двох сусідніх елементів введеного вектора (1-го та 2 —го елементів; 2-го та 3-го; 3-го та 4-го і т.д.).
- 25. Ввести вектор дійсних чисел. Всі елементи вектора, що розмішені перед його мінімальним елементом, зменшити на половину від середнього арифметичного елементів введеного вектора.

ДОДАТОК 2

Написати програму для обробки даних, організованих у масив, згідно завдання наведеного варіанту. У програмах використати різні форми звертання до елементів багатовимірних масивів, у тому числі за допомогою конструкцій "вказівник на масив" і "вказівник на вказівник". Враховувати, що кожен рядок матриці можна опрацьовувати як окремий елемент.

- 1. Ввести прямокутну матрицю цілих чисел. Надрукувати номери рядків матриці, всі елементи яких непарні (або вивести повідомлення про відсутність таких рядків). Переставити елементи всіх інших рядків у зворотному порядку.
- 2. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Поміняти місцями два рядки матриці, з відповідно найбільшою і найменшою сумою елементів.
- 3. Ввести прямокутну матрицю цілих чисел. Циклічно зсунути її рядки на 2 вгору. Циклічний зсув передбачає, що елементи двох перших рядків матриці заносяться на відповідні місця зсунутих елементів двох останніх рядків.
- 4. Ввести квадратну матрицю дійсних чисел. Обчислити значення сум обох великих діагоналей матриці. Здійснити транспонування матриці.
- 5. Знайти найбільший елемент головної діагоналі матриці A[5][5] і вивести на друк весь рядок, де він знаходиться.
- 6. Ввести прямокутну матрицю цілих чисел. Вилучити з матриці рядок і стовпчик, на перетині яких знаходиться її найменший елемент.
- 7. Для прямокутної матриці X[5][7] обчислити скалярний добуток рядка, в якому знаходиться максимальний елемент матриці і стовпця, в якому знаходиться мінімальний елемент матриці.
- 8. Ввести 7 цілих беззнакових чисел, менших за 1000. Сформувати з цих чисел матрицю розмірністю 7×10 , кожен рядок якої заповнити $\boldsymbol{\theta}$ та $\boldsymbol{I}$ відповідно до двійкового коду введеного числа. Визначити число, двійковий код якого має найбільше $\boldsymbol{I}$.
- 9. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Вилучити з матриці рядок, добуток елементів якого ϵ найбільшим.
- 10. Пронормувати квадратну матрицю A[5][5], розділивши всі елементи кожного рядка на максимальний за модулем елемент матриці.
- 11. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Циклічно зсунути її рядки на 1 униз. Циклічний зсув передбачає, що елементи останнього рядка матриці заносяться на відповідні місця зсунутих елементів першого рядка.
- 12. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Визначити номери двох рядків введеної матриці, скалярний добуток яких є найменшим.
- 13. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Вилучити з матриці рядок з найменшою сумою елементів.
- 14. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Зсунути її рядки на 2 вгору (два старших рядки матриці втрачаються). Звільнені останні рядки матриці заповнити **0**.
- 15. Обчислити суми елементів кожного рядка матриці X[5][6], визначити найменше значення серед цих сум і номер відповідного рядка.
- 16. Задано квадратну матрицю А[7][7]. Перевірити чи матриця А симетрична відносно побічної діагоналі.
- 17. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Обчислити кількість нульових елементів в матриці. Рядок, в якому найбільше елементів замінити на перший рядок матриці.
- 18. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Обчислити кількість недодатніх елементів матриці. Стовпець, в якому найбільше недодатніх елементів замінити на останній стовпець матриці.
- 19. Для квадратної матриці цілих чисел В відсортувати у порядку спадання чисел кожний стовпець.
- 20. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Вилучити з матриці рядки з нульовою сумою елементів. Передбачити, що таких рядків може бути декілька.

- 21. Знайти найменші елементи кожного рядка квадратної матриці А і помістити їх на головну діагональ, а діагональні елементи на місця найбільших.
- 22. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Вилучити з матриці рядки, у яких найчастіше зустрічається комбінація від'ємного елемента по сусідству з додатнім.
- 23. Ввести прямокутну матрицю дійсних чисел. Вилучити з матриці рядок, для якого модуль різниці добутку елементів та їх суми ε найбільшим.
- 24. Задано квадратну матрицю A[5][5]. Впорядкувати елементи головної діагоналі в порядку зростання.
- 25. int A[15][15], B[15][15]; Знайти С=АВ.